

УДК 634:11

ВУЙКО А., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **ШУБЕНКО Л.А.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Shubenko@ukr.net

ВПЛИВ СОРТОПІДЩЕПНИХ КОМБІНУВАНЬ ЗИМОВИХ СОРТІВ ЯБЛУНІ НА ОДЕРЖАННЯ ПЛОДІВ ВИСОКОЇ ТОВАРНОЇ ЯКОСТІ

Товарні властивості плодів залежать в першу чергу від біологічних властивостей сорту, умов вегетаційного періоду та умов вирощування. Вихід товарних сортів зумовлений конструкцією насаджень, а саме помологічним сортом і типом підщепи. Сортопідщепною комбінацією є поєднання певного сорту із сумісною підщепою потрібної сили росту.

У наших дослідженнях використані комбінації зимових сортів яблуні Джонатан і Голден Делішес на клоновій підщепі середньої сили росту ММ 106 та насінневій підщепі сіянців Антонівки звичайної.

За своїми товарними та якісними показниками (розміром, масою, забарвленням і дегустаційною оцінкою в період знімальної стиглості) плоди досліджуваних варіантів були досить різноманітні.

Одержані дані підтверджують висновки багаторічних досліджень про загальний вплив умов вегетаційного періоду на розвиток яблуні. Так, у обох сортів урожаю 2016 року середня маса плоду була більшою. Цього року період вегетації відрізнявся вищими середньодобовими температурами повітря та відчутним збільшенням суми опадів.

У 2017 році середня маса плодів усіх досліджуваних варіантів була дещо меншою. Цей факт підтверджується літературними даними, які свідчать, що при збільшенні навантаження дерев урожаєм середня маса плоду зменшується. За роки досліджень вищу масу плоду мав сорт Джонатан незалежно від типу підщепи (різниця складає 2%). З точки зору впливу підщепи на середню масу плоду досліджуваних сортів незалежно від року вона була вищою на сіянцях Антонівки звичайної.

Відповідно до середньої маси, плоди обох досліджуваних сортів, щеплених на середньорослій підщепі ММ 106, мали більший поперечний діаметр, хоча і тут спостерігається залежність від сортових особливостей.

В середньому за два роки та за кожен рік досліджень більший поперечний діаметр плоду спостерігався у сорту Джонатан на підщепі ММ 106. Всі інші варіанти характеризувались меншим розміром плодів (відповідно на 5,6, 8,7 та 8,7%).

Зовнішній вигляд плодів обох досліджуваних сортів був дещо кращим за умови щеплення дерев на середньорослій підщепі ММ 106. Яблука сорту Джонатан характеризувались округлою формою та яскраво-червоним покривним забарвленням на 50-80% поверхні плоду. Плоди сорту Голден Делішес відзначались однорідністю за розміром, мали конічно-округлу форму, яскраво-жовте забарвлення по всій поверхні, тобто зовнішній вигляд заслуговує оцінку 4,5-4,6 бали, смак плодів добрий.

Сортування продукції при збиранні врожаю показало, що вихід товарних плодів залежав від сортопідщепних комбінувань. Більший вихід плодів вищого та першого товарних сортів спостерігався у варіантах із сортом Голден Делішес: 76,4% на підщепі ММ 106 та 70,8% - на сіянцях Антонівки звичайної. Значно меншим він був для сорту Джонатан, незважаючи на більшу середню масу плодів. Це пояснюється пошкодженням плодів плодожеркою та сильним ураженням плодів сорту Джонатан паршею.

У дерев сорту Джонатан на підщепі ММ 106 вихід плодів вищого товарного сорту був на 2,4%, а Голден Делішес на 3,8% вищим, ніж на сіянцях Антонівки звичайної.

Найбільший вихід плодів третього сорту спостерігався у варіанті сорту Джонатан щепленого на ММ 106, а найменший – при щепленні Голден Делішес на сіянцях Антонівки звичайної.